

09.12.2024

Kaupunginlakimies

---

52 §

Valtiontuen takaisinperintään liittyvien kulujen korvaamista koskeva vahingonkorvausvaatimus

HEL 2024-013686 T 03 01 00

Päätös

Kaupunginlakimies päätti hylätä Koiviston Auto Helsinki Oy:n valtiontuen takaisinperintään liittyneitä oikeudenkäynti- ja yrityssaneerausmenettelykuluja koskevan 647 752,20 euron vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Asian tausta

Euroopan komissio antoi 28.6.2019 päätöksen C(2019) 3152 valtiontuesta SA.33846 – (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP), jonka Suomi on toteuttanut Helsingin Bussiliikenne Oy:lle. Päätöksen 1 artiklan mukaan valtiontuki, jonka määrä on 54 231 850 euroa, ja jonka Suomi on myöntänyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti Helsingin Bussiliikenne Oy:n hyväksi komission päätöksessä yksilöityjen tukitoimenpiteiden 1, 2, 3 ja 4 mukaisesti, ei sovellu sisämarkkinoille.

Kaupunginhallitus päätti 11.5.2020, § 293 Euroopan komission päätöksen C(2019) 3152 velvoittamana ja eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (jäljempänä kansallinen soveltamislaki) nojalla periä takaisin kaupungin myöntämän tuen yhteismäärältään 54 231 850 euroa sekä takaisinperittävistä tukimääristä perittävän koron ensisijaisesti silloiselta Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä ja toissijaisesti silloiselta Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä (nykyisin Koiviston Auto Helsinki Oy).

Komission päätöksen 2 artiklan mukaisesti Suomen tuli periä 1 artiklassa tarkoitettu tuki takaisin tuensaajalta. Koska Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:n ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n välillä oli komission mukaan taloudellinen jatkuvuus, velvollisuus maksaa tuki takaisin laajennettiin koskemaan Helsingin Bussiliikenne Oy:tä.

Tuki ja tukimääristä perittävä korko perittiin takaisin ensisijaisesti Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä. Siltä osin kuin tukea ja tukimääristä perittävää korkoa ei saatu perittyä Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä, ne perittiin takaisin Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä.

09.12.2024

Kaupunginlakimies

Euroopan unionin tuomioistuin kumosi 29.7.2024 antamallaan tuomiolla asiassa C-697/22 P Euroopan unionin yleisen tuomioistuimen 14.9.2022 antaman tuomion (Helsingin Bussiliikenne v. komissio, T-603/19, EU:T:2022:555) ja Euroopan komission valtiontuesta antaman päätöksen (EU) 2020/1813 (tiedoksiannettu numerolla C(2019) 3152) asiassa SA.33846 (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP).

Kaupungin takaisinperintäpäätös 11.5.2020, § 293 perustui komission takaisinperintäpäätökseen, joka velvoitti kaupunkia tukiviranomaisena voimassaolonsa ajan. Koska komission päätös kumottiin 29.7.2024 unionin tuomioistuimen tuomiolla, kaupungin takaisinperintäpäätökselle ei ollut enää perustetta ja se kumottiin kaupunginhallituksen päätöksellä 9.9.2024, § 541. Koiviston Auto Helsinki Oy:n maksamat 44 296 738,81 euroa on palautettu yhtiölle 12.9.2024.

Koiviston Auto Helsinki Oy:n vahingonkorvausvaatimus

Koiviston Auto Helsinki Oy (jäljempänä myös hakija) on 6.9.2024 esittänyt Helsingin kaupungille yhteensä 647 752,20 euron suuruisen vahingonkorvausvaatimuksen.

Hakija on 3.2.2022 maksanut kaupungin takaisinperintäprosessin johdosta määrän, joka komission päätöksessä oli määrätty takaisinperittäväksi ja joka jäi Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:ltä perityn määrän jälkeen Koiviston Auto Helsinki Oy:n maksettavaksi. Hakijan kaupungille 3.2.2022 maksama määrä oli 44 296 738,81 euroa.

Kun unionin tuomioistuimen tuomiossa 29.7.2024 komission päätös ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomio on kumottu kokonaisuudessaan, kaupungin suorittama takaisinperintä on hakijan mukaan ollut perusteeton ja laiton. Vaatimuksen mukaan kaupunki on menetellyt erityisen virheellisesti siltä osin, kun se on vuonna 2021 täytäntöön pannaan lainvoimaa vailla olevaa komission päätöstä ja kaupungin takaisinperintäpäätöstä laiminlyönyt määrittää sen valtiontuen määrän, joka olisi ollut perittävä takaisin Koiviston Auto Helsinki Oy:ltä. Hakija viittaa unionin tuomioistuimen edellä mainittuun tuomioon ja toteaa, että kaupungin olisi tullut määritellä se määrä Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy:lle myönnetystä valtiontuesta, josta silloinen Helsingin Bussiliikenne Oy edelleen väitetyksi hyötyi.

Vaatimuksen mukaan hakija on ollut pakotettu vastustamaan kaupungin laitonta, perusteetonta ja virheellistä kansallista takaisinperintää hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa, ja sille on aiheutunut kansallisesta oikeudenkäynnistä yhteensä arvonlisäverottomat 343 781,85 euron oikeudenkäyntikulut.

09.12.2024

Kaupunginlakimies

Lisäksi vaatimuksen mukaan konkurssin välttääkseen hakija joutui jättämään Helsingin kärjäoikeudelle 16.6.2021 hakemuksen sitä koskevan yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta. Kärjäoikeus teki 16.6.2021 päätöksen saneerausmenettelyn aloittamisesta ja yhtiö oli saneerausmenettelyssä 5.1.2022 asti. Saneerausohjelma oli voimassa 5.1.-3.2.2022. Yrityssaneerauksesta aiheutui yhtiölle yhteensä arvonlisäverottomat 303 970,35 euron kustannukset, jotka koostuvat saneerausmenettelyyn hakeutumisesta ja yhtiölle saneerauksen johdosta annetusta oikeudellisesta neuvonnasta sekä saneeraus selvittäjän ja valvojan palkkioista aiheutuneista kustannuksista.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden arviointi

Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

Mahdollista virhettä tai laiminlyöntiä arvioitaessa on ensinnäkin huomioitava, että komission päätöksiä koskee lainmukaisuusolettama, ja ne ovat SEUT 278 artiklan ja SEUT 288 artiklan 4 kappaleen sekä asetuksen (EU) 2015/1589 (jäljempänä menettelyasetus) 16 artiklan 3 kohdan nojalla kaikilta osiltaan velvoittavia myös sinä aikana, kun niitä koskevia kanteita käsitellään unionin tuomioistuimissa. Myös unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on todettu, että kumoamiskanteella ei ole lykkäävää vaikutusta, jollei unionin yleinen tuomioistuin toisin päättä (tuomio 9.7.2015, komissio v. Ranska, C-63/14, EU:C:2015:458, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi kansallisen soveltamislain mukaan takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva kansallisen viranomaisen päätös on pantava täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Helsingin hallinto-oikeus kielsi muutoksenhakuasiaa käsitellessään 1.7.2020 valituksenalaisen kaupungin tekemän takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanon siihen asti, kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut asiaa koskevan valituksen tai sitä ennen toisin määrää. Välipäätöksellään 19.4.2021 hallinto-oikeus määräsi, että kaupungin takaisinperintäpäätöstä on noudatettava hallinto-oikeudessa vireillä olevasta valituksesta huolimatta kansallisen soveltamislain 1 §:n 3 momentissa säädetyn mukaisesti.

Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi 16.2.2023 hakijan valituksen ja vaatimuksen oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi hakijan valituslupahakemuksen 13.12.2023.

09.12.2024

Kaupunginlakimies

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan koska komission päätös valtiontuen takaisinperinnästä on pantava viipymättä täytäntöön, kaupunginhallituksella ei ole ollut, kun otetaan huomioon menettelyasetuksen 16 artiklan 3 kohta, kansallisen soveltamislain 1 §:n 1 momentti ja unionin oikeuskäytäntö, harkintavaltaa komission päätöksen täytäntöönpanossa, vaan sillä on ollut velvollisuus toimia komission päätöksen mukaisesti.

Helsingin hallinto-oikeus on lainvoimaisessa päätöksessään todennut, että komission päätös on myös sen euromääräisenä määritetyn tuen pääomamäärän osalta kansallisia viranomaisia velvoittava, minkä vuoksi komission takaisinperittäväksi päättämä tuen määrä voidaan riittää ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuimissa (tuomio 5.10.2006 komissio v. Ranska, C-232/05, EU:C:2006:651, 60 kohta).

Helsingin kaupunginhallituksen on hallinto-oikeuden mukaan tullut panna komission päätös täytäntöön sellaisena kuin komissio on sen antanut. Komission päätöksessä tukimäärä, koronmaksuvelvollisuus ja valittajan maksuvelvollisuuden laajuus oli jo määritetty, eikä kaupungilla näin ollen olisi hallinto-oikeuden mukaan ollut oikeutta vähentää takaisin perittävästä määrästä muun ohella valittajan liiketoiminnasta maksumaa kauppahintaa. Siten hallinto-oikeus katsoi, että kaupungin takaisinperintäpäätös ei ollut myöskään takaisinperittävän tuen määrän osalta lainvastainen.

Johtopäätökset

Kaupunki on toiminut takaisinperinnässä pakottavan kansallisen ja EU-sääntelyn sekä unionin yleisen tuomioistuimen ja kansallisen hallintotuomioistuimen erillisten täytäntöönpanoa koskevien määräysten velvoittamana. Kaupungin toteuttama kielletyn valtiontuen takaisinperintä ei siten ole ollut perusteeton.

Hallinto-oikeus on lainvoimaisessa ratkaisussaan todennut, että kaupungin takaisinperintäpäätös ei ollut myöskään takaisinperittävän tuen määrän osalta lainvastainen. Kaupunki ei näin ollen ole laiminlyönyt määrittää sitä valtiontuen määrää, joka on ollut perittävä takaisin Koiviston Auto Helsinki Oy:ltä.

Kansallisessa valtiontuen takaisinperintämenettelyssä ei siten ole tapahtunut sellaista virhettä tai laiminlyöntiä, joka perustaisi kaupungille vahingonkorvausvelvollisuuden. Asiaa ei ole aihetta arvioida toisin sen johdosta, että komission päätös on sittemmin kumottu komission tutkimenettelyssä tapahtuneen olennaisen menettelymääräyksen rikkomisen johdosta.

09.12.2024

Kaupunginlakimies

Vaatus on edellä todetuin perustein hylättävä. Siltä osin kuin vaatimus koskee oikeudenkäyntikuluja kansallisissa hallintotuomioistuimissa, kaupunki toteaa lisäksi, että vaatimus on jo käsitelty ja hylätty lainvoimaisella ratkaisulla.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 12 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunginhallitus yksittäistapauksessa toisin päättää tai ellei kaupunginlakimies ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, kaupunginlakimies päättää vahingonkorvauksesta silloin, kun kaupunki on korvausvelvollinen, kun asiaa ei ole kohdistettavissa tietyille toimialalle taikka kun vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi.

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 09 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vahingonkorvausvaatus 6.9.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Vaatumuksen esittäjä

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

09.12.2024

Kaupunginlakimies

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 52 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

09.12.2024

Kaupunginlakimies

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

09.12.2024

Kaupunginlakimies

Jenni Rope
kaupunginlakimies

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 09.12.2024.